

Regionální muzeum v Litomyšli

zřizované Pardubickým krajem

TISKOVÁ ZPRÁVA

20. leden 2023

NOVINKY

Program pro školy, školky, školní družiny

Masopust držíme...

14. – 17. únor 2023

Přijďte s námi slavit masopust – veselé období od Tří králů až do začátku postní doby na Popeleční středu. Období to plné bujarého veselí, karnevalů, maskarních bálů, dobrého jídla, zpěvu a taškařic. Původ masopustu – masa půstu, sahá až do 9. století. V muzejním ateliéru se žáci seznámí s tímto původně pohanským zvykem a jeho tradicí. Dozvědí se, co jíst na „Tučný čtvrtek“, co dělat na „Masopustní úterý“, proč říkáme „na Popeleční středu“ a mnoho dalšího. Pod vedením muzejních lektorů si poté vytvoří masku na maskarní bál, jednoduchý hudební nástroj, čepici s papírovými růžemi nebo masku kobylky, která nesmí chybět v žádném masopustním průvodu. Těšíme se na Vás.

Časy jednotlivých dílen: 8.00, 10.00, 13.00 nebo dle domluvy.

Vstupné skupiny: MŠ 20 Kč; žáci škol s předplacenou permanentkou 30 Kč pouze za materiál; žáci a studenti škol bez předplacené permanentky 40 Kč; učitelé zdarma; v ceně programu je zahrnut materiál na tvoření a lektor.

Klíčové kompetence RVP: Kompetence k učení; Kompetence k řešení problémů; Kompetence komunikativní; Kompetence sociální a personální; Kompetence občanské; Kompetence pracovní.

Vzdělávací oblasti RVP: Člověk a jeho svět; Člověk a společnost; Umění a kultura; Člověk a svět práce; Doplnující vzdělávací obory.

Rezervace programů u průvodců na čísle 461 615 287 nebo na e-mail: info@rml.cz, kmoskova@rml.cz. Změna programu vyhrazena!

(Renata Kmošková)

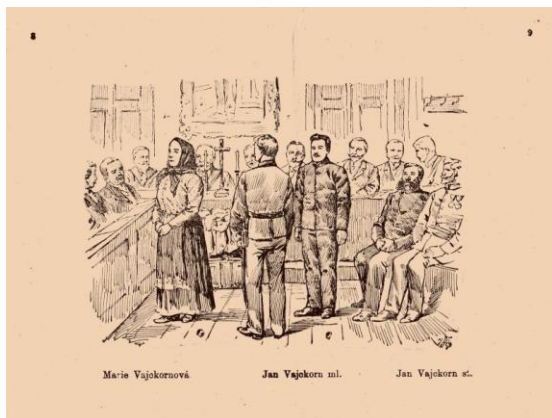
Přednáška

Mord ukrutný

Odras skutečné události v ústních, psaných a tištěných pramenech

28. březen 2023

V noci ze 4. na 5. července roku 1907 byla na silnici u Křtin spáchána čtyřnásobná vražda připomínající loupežnické přepadení ze starších dob. Tento násilný čin a následující soudní proces s obžalovanými, mezi kterými byla i žena, vzbudil v obyvatelstvu celého kraje nemalý rozruch.

Podrobně vylíčený zločin, ve kterém sehrály svou roli nenávisť, alkohol i značný obnos peněz, byl pak několikrát vydán jako kramářský tisk. Zajímá vás, nakolik byl příběh skutečným a co je literární fikce?

Přednáška PhDr. Jany Polákové, Ph. D. z Etnografického ústavu Moravského zemského muzea v Brně proběhne v úterý 28. března od 17 hodin.

(Miluše Vopařilová)

Regionální muzeum v Litomyšli vyhlašuje výběrové řízení na nájemce a provozovatele kavárny v budově muzea (Jiráskova 9, Litomyšl)

Termín podání nabídek je do **13. března 2023 do 10.00 hodin**. Nejnižší možné nájemné činí 7000 Kč měsíčně + energie. Předpokládaný termín otevření kavárny s novým provozovatelem je duben 2023. Výzvu k podání nabídek a další informace naleznete na www.rml.cz.

(René Klimeš)

ZE ZÁKULISÍ

Muzeum koupilo dosud neznámé dílo Josefa Váchala

V minulém roce realizovalo Regionální muzeum v Litomyšli akvizici rozsáhlého souboru drobné grafiky a kreseb od litomyšlského sběratele Antonína Píče (1896–1967). Mezi nimi byl však jeden mimořádný skvost, dosud neznámé dílo Josefa Váchala, pocházející z 20. let 20. století.

Antonín Píč pracoval jako revident městského úřadu v Litomyšli, v letech 1952–1958 pak působil jako ředitel městské galerie. Ve volném čase byl sběratelem exlibris a amatérským výtvarníkem, věnoval se však také divadlu a hudbě. Jeho záliby ho spřátelily s Josefem Portmanem, majitelem domu dnes známého jako Portmoneum. Znali se z městského úřadu a neměli to k sobě daleko, ani co se bydliště týče.

V první polovině 20. let 20. století dojížděl do Litomyšle na Portmanovo přání malíř a grafik Josef Váchal (1883–1969), aby Portmanovi vymaloval stěny jeho bytu. Dnes se jedná o jediné Váchalovy dochované nástěnné malby. Ačkoliv nemáme o Píčově přítomnosti v Portmanově domě žádné

zázpisy v denících Josefa Váchala, víme nyní, že se tam chodil na postupující výmalbu pokojů dívat. A neodešel s prázdnou. Josef Váchal Píčovi stejnými barvami a ve stejném duchu omaloval dřevěnou desku, z níž vyrobil věšáček na klíče. Toto dosud neznámé Váchalovo dílo nabídla takřka po sto letech rodina Pravcových, dcery Antonína Píče, k odkoupení muzeu. Znalecký posudek potvrdil autorství Josefa Váchala.

Jak již bylo řečeno, Antonín Píč byl velký sběratel exlibris, nejen českých, ale i světových. Jeho velká sbírka měla být podle rodiny prodána před padesáti lety do Památníku národního písemnictví v Praze. Bohužel ale tato instituce její získání nepotvrdila a nepodařilo se ji dohledat ani jinde. Regionální muzeum v Litomyšli se proto rozhodlo od rodiny odkoupit alespoň část zbylých exlibris vztahujících se k autorům spolupracujícím s Josefem Váchalem a Josefem Portmanem. Součástí kolekce jsou také vlastní Píčovy práce, fotografie a písemnosti dokládající, jak probíhala ve 20. letech 20. století akvizice do sbírek sběratelů exlibris.

Soubor čítající takřka 300 položek bude nyní v muzeu zpracován a zrestaurován a v roce 2026, u příležitosti 130 let od narození Antonína Píče, představen veřejnosti na výstavě v Portmoneu – Museu Josefa Váchala.

(Hana Klimešová)

PROBÍHÁ

Výstava

Lidé odvedle

Neobvyklý výlet do světa lidí s hendikepem

10. leden – 19. březen 2023

Interaktivní výstava Lidé odvedle návštěvníkům unikátním způsobem přibližuje každodenní život hendikepovaných. Je otevřena široké veřejnosti se zaměřením na žáky základních a středních škol. Právě proto je zde život lidí s postižením prezentován interaktivní formou: návštěvníci o něm nejsou pouze „informováni“, ale mají možnost si jeho úskalí vyzkoušet na vlastní kůži. Toto neobvyklé pojetí oceňují jak samotní žáci, tak i jejich učitelé, jimž jsou k dispozici také pracovní listy a metodické pokyny, které mohou využít při práci ve svých hodinách.

Výstava jako výlet plný překážek

Podtitul „Neobvyklý výlet do světa lidí s hendikepem“ zcela přesně vystihuje formu, kterou je výstava prezentována. Návštěvníci jsou zábavnou formou pozváni na skutečný výlet: od přípravy na cestu, přes orientaci v terénu a použití dopravního prostředku, až po zážitky z cest. V expozici proto nechybí například model autobusu nebo temný tunel znesnadňující orientaci.

Výstava je rozdělena do několika etap, věnovaných jak různým úkonům, tak jednotlivým zdravotním znevýhodněním. Návštěvníci si zde osobně vyzkouší, jak se musí hendikepovaní lidé, dospělí i děti, vypořádat s různými životními situacemi, které jsou pro zdravého člověka bezproblémové, ale pro zdravotně znevýhodněné mohou představovat překážku. Na „výletě“, který jim výstava zprostředkuje, se rovněž seznámí se zásadami správné komunikace s hendikepovanými osobami a dozví se, jak jim citlivě, a přitom účinně, nabídnout pomoc.

„Jedna věc je o hendikepech mluvit, ale úplně něco jiného je vyzkoušet si, jaké to je, pohybovat se s nějakým zdravotním znevýhodněním,“ dodává manažerka projektu Vladimíra Tvrdková. „Pro návštěvníky to je zážitek, který si mohou zapamatovat po celý svůj život a díky tomu třeba lépe pomoci zdravotně postiženému člověku v mnoha běžných životních situacích.“

Na ztvárnění výstavy se podíleli přední specialisté na pomoc hendikepovaným lidem. Celou expozici bezplatně zapůjčuje a instaluje Nadace Sirius, která se už více než dvanáct let systematicky věnuje problematice ohrožených a znevýhodněných dětí.

Návštěvy školních skupin je nutné předem objednat na telefonním čísle 461 615 287 resp. 461 611 162 nebo e-mailu kmoskova@rml.cz nebo pokladna@rml.cz. **VSTUP ZDARMA!**

(Vladimíra Tvrdková, manažerka projektu Nadace Sirius, Renata Kmošková, RML)

Výstava

Do Brna široká cesta

Kramářské písně se světskou tematikou

19. leden – 8. květen 2023

„Do Brna široká cesta, pěkně ušlapaná všecka...“ zpívá se v kramářské písni, která dala název výstavě o jarmarečních tiscích z 18. a 19. století pořádané v roce 2021 v Moravském zemském muzeu v Brně. My vám představujeme putovní verzi této výstavy, kterou jsme obohatili o litomyšlské štočky a tisky z produkce zdejší tiskárny. Přijďte se seznámit s jazykovou i grafickou historií těchto drobných tisků a poznat plný rozsah témat, která bavila a zajímala prostý lid předminulého století. Výstava je bohatě doplněna předměty ze sbírek muzea, které ilustrují životní styl 19. století stejně rozmanitě jako kramářské písně.

Komentované prohlídky s ukázkou tisku na historickém knihařském lisu zapůjčeném z tiskárny H.R.G. spol. s r.o.:

Sobota 18. února 2023 ve 14.00

Středa 15. března 2023 v 15.30

Sobota 15. dubna 2023 ve 14.00

Přednáška *Mord ukrutný* – Odras skutečné události v ústních, psaných a tištěných pramenech

Přednáška PhDr. **Jany Polákové**, Ph. D. z Etnografického ústavu Moravského zemského muzea v Brně proběhne **v úterý 28. března v 17 hodin**.

(Miluše Vopařilová)

Dětská herna

od 28. května 2022

Vážení a milí návštěvníci, zveme Vás a Vaše děti do naší herny. A na co se můžete těšit? Na oblíbené hrací koutky, domeček, dřevěnou stavebnici, výtvarné tvoření pro malé umělce a mnoho dalšího. Na své si přijdou kluci i holčičky. Věříme, že návštěva herny pro Vás bude příjemným zážitkem a relaxací nejen během prohlídky muzea. Těšíme se na Vás!

(Renata Kmošková)

DLOUHODOBÉ PROGRAMY

Expozice

Litomyšl – město kultury a vzdělanosti

Více informací k expozici naleznete zde:
<http://www.rml.cz/cs/muzeum/expozice.html>

Expozice
Litomyšl
– město kultury
a vzdělanosti

Vzdělávací programy

Udělej si vlastní sgrafito – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/sgrafito.html>
Pojďte s námi do muzea – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/pojdte.html>
Prameny poznání – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/prameny.html>
Za starého mocnářství – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/mocnarstvi.html>
Jak vzniká mapa – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/mapa.html>
Středověké město – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/mesto.html>
Putování do Betléma – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/putovani.html>
Litomyšl jinak – <https://www.rml.cz/cs/vzdelavaci-programy/litomysl-jinak.html>

Permanentky pro školy

Regionální muzeum v Litomyšli nabízí speciální permanentky, které za zcela symbolickou částku umožní celoroční návštěvy muzea školním třídám. Více zde: <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-navstevniky.html>

PUTOVNÍ VÝSTAVY LITOMYŠLSKÉHO MUZEA

Retrogaming

Počátky osobních počítačů u nás

13. leden – 12. březen 2023, Muzeum města Tišnova

Interaktivní výstava historických počítačů a počítačových her
– více zde:

<https://www.rml.cz/cs/novinky/aktualita/retrogaming-pocatky-osobnich-pocitacu-u-nas-2023-01-13>

Informace o putovních výstavách nabízených RML naleznete zde:

Čtení pod lavicí – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/cteni-pod-lavici.html>
Retrogaming – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/retrogaming.html>
Zmatené peníze – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/zmatene-penize.html>
Astronomické tradice – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/astronomie.html>
Krvavý román Josefa Váchala – <https://www.portmoneum.cz/portmoneum/putovni-vystavy>

Otevírací doba – hlavní budova

Út–Pá: 9.00–12.00, 13.00–17.00

So–Ne: 9.00–17.00

letní prázdniny Út–Ne: 9.00–17.00

Otevírací doba – Rodný byt Bedřicha Smetany a Portmoneum – Museum Josefa Váchala

duben, říjen: So, Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

květen – září: Út–Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

Přístup pro handicapované návštěvníky

Hlavní budova muzea je plně bezbariérová včetně toalet (vchod z Jiráskovy ulice).

Rodný byt B. Smetany a Portmoneum – Museum Josefa Váchala nejsou bezbariérové (několik schodů, či převýšení; úzké průchody apod.), přístupné jsou pouze s vlastním asistentem.

Tiskový servis:

Regionální muzeum v Litomyšli, tel: 461 615 287, email: info@rml.cz

Pokud máte zájem o více informací ohledně výstav a projektů, kontaktujte následující pracovníky:

Archeologie – Mgr. Jana Němcová, 739 031 857, nemcova@rml.cz

Portmoneum – Mgr. Hana Klimešová, 777 840 425, klimesova@rml.cz

Lidé odvedle / Lektorované programy – Renata Kmošková, 461 611 162, kmoskova@rml.cz

Do Brna široká cesta – Mgr. Miluše Vopařilová, 461 611 162, voparilova@rml.cz

Retrogaming / Zmatené peníze / Čtení pod lavici – Mgr. Petr Chaloupka, 605 508 753, chaloupka@rml.cz

Astronomické tradice – PhDr. Martin Boštík, 461 614 626, bostik@rml.cz

Kde pracovníci muzea sídlí?

V hlavní budově (Jiráskova 9) a v budově zámeckého pivovaru v Litomyšli (Jiráskova 133), část B, vstup z ulice Jiráskova.

Pro badatele:

Badatelna je otevřena v pracovních dnech po předchozí domluvě s jednotlivými kurátory.

Změna programu vyhrazena!